

Zpravodaj Československého sdružení uživatelů TeXu

Pavel Stríž
TypeTalks 2010

Zpravodaj Československého sdružení uživatelů TeXu, Vol. 20 (2010), No. 3, 253–259

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/150135>

Terms of use:

© Československé sdružení uživatelů TeXu, 2010

Institute of Mathematics of the Czech Academy of Sciences provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This document has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://dml.cz>

Tato krátká zpráva informuje o návštěvě denního pásma seminářů TypeTalks 2010 o písmech a jejich tvorbě, které se uskutečnilo v pondělí 21. června 2010 v Brně v Domě pánů z Kunštátu. Symposium TypeTalks (<http://typetalks.com/Symposium2010/>) bylo nekomerčním a nezávislým projektem a neoficiálním předvojem slavnostního otevření 24. mezinárodního bienále grafického designu Brno 2010 a velké akce Symposium bienále.

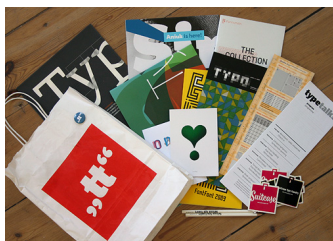
Kvalitních písem není nikdy dost

Akci nejlépe vystihují slova organizátorů: „I přes svou zásadní důležitost pro naši kulturu a rozvoj jsou písmo a textové informace obecně v grafickém designu a visuální komunikaci často zásadně podceňovány. Patrně je

to především ve středoevropském postkomunistickém prostředí. TypeTalks je nezávislá aktivita, jež se snaží o zlepšení povědomí o moci písma, písmařství a typografii mezi studujícími i praktikujícími grafickými designery.“

Otcem i matkou akce byl David Březina (na fotce; <http://davi.cz/>) za spolupráce jeho studentů, kolegů a spolupracovníků. Při příjezdu jsme obdrželi řadu dárečků, jako kdybychom přijeli na velkou mezinárodní konferenci.

Fotky na této straně: Rob Keller a Florian Hardwig.

Přednášky a přednášející

V ochozech byla slyšet čeština, slovenština, angličtina, němčina i polština. Vystoupilo šest plus jeden přednášející. Přednášky a přednášející si představíme.

Florian Hardwig (D):

Lokalizujte! Rukopisná nářečí v typografickém písmu

Co dělá písmeno italským nebo německým? Florian Hardwig zkoumá regionální tvarosloví (latinkových) písmen a to, jak odpovídají příslušným rukopisným a písmomalířským tradicím. Jak současní tvůrci písem a grafičtí designeři využívají výrazně lokálních tvarů pro svoje písmové skripty a logotypy?

Florian Hardwig je grafický designer sídlící v Berlíně, kde spolu s Maltem Kaunem provozuje studio. Od roku 2007 vyučuje typografii na Hochschule für Bildende Künste Braunschweig. Floriana můžete často najít na stránkách Typophile, kde je jedním z moderátorů Type ID Board (identifikace písem). Jeho specializací jsou psací vzory. Ve svém projektu Manuscribe zkoumá rozličné rukopisné modely, jež se používají k výuce psaní na základních školách.

<http://florian.hardwig.com/>

Snímky z přednášky Floriana Hardwiga.

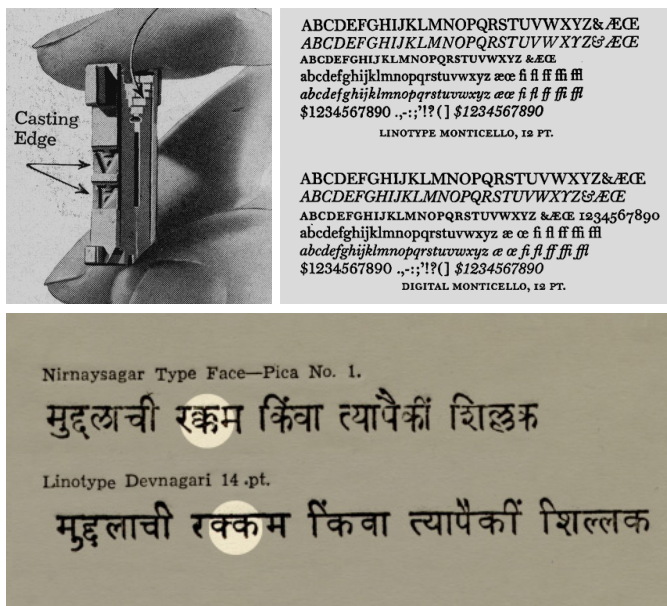
Tato přednáška ve mně okamžitě evokovala nedávné zkoumání formátu OTF a jeho vlastností. Není těžké si představit, že si připravíme alternativy jednotlivých glyfů a pak si je na úrovni editoru přepínáme. V případě T_EXu by to mohlo být na úrovni příkazu `\selectlanguage`, používáme-li `babel` či vlastní přepínač.

Rob Keller (US/D): Písmové technologie blázní!

Písmena a typografická sazba prošly během posledních pár tisíc let několika zásadními posuny. Tyto rozličné změny v mnoha ohledech výrazně ovlivnily vzhled písmen, navrhování tiskového písma i typografie. V nejlepších případech tyto kroky napravily nedostatky předchozích technologií, rozšiřující typografické a lingvistické možnosti. Jindy zadupaly do země tradice, poškodily celé písmové systémy a snížily typografické standardy. Tak či onak, písmové technologie se stále vyvíjejí...

Rob Keller (nar. 1981) je písař pocházející z kukuřičných a sojových polí státu Illinois (US). O typografii se začal vážně zajímat během studií grafického designu a sochařství na Univerzitě v Illinois. Tato vášň ho zavedla na Univerzitu v Readingu, kde vystudoval tvorbu písma. Po tomto intenzivním roce se přesunul do Německa, aby pracoval pro společnost Linotype, kde také potkal svoji budoucí ženu, Sonju. V roce 2009 společně založili v Berlíně písmolijnu Mota Italic. Zde se v současnosti zabývají vývojem rozsáhlých písmových rodin se zaměřením na širokou jazykovou podporu a rozličné písmové systémy.

<http://motaitalic.com/>

Snímky z přednášky Roba Kellera.

Michael Hochleitner (AT):

Současný pohled na vztah písmomalířství a typografického písma

Jaký je rozdíl mezi písmomalířstvím, logotypy a (typografickým) písmem? Jaké jsou jejich výhody a jaký je jejich vzájemný vztah, co se dnešního použití týče?

Michael Hochleitner se narodil a žije ve Vídni. Ve Vídni také pět let studoval grafický a komunikační design. Studia zakončil v roce 2003 diplomem. Po roce civilní služby pro svou zemi studoval mediální studia ve Vídni a zároveň řídil taxi, aby si vydělal peníze. Mezi lety 2004 a 2007 pracoval jako nezávislý grafický designer. V roce 2007 dokončil s vyznamenáním studia tvorby písma (MA Typeface Design) v britském Readingu, kde také začal navrhovat

svoje písmo Ingeborg. V roce 2008 založil spolu s Annou Fahrmaierovou a Thomasem Gabrielem písmolijnu Typejockeys. www.typejockeys.com

Tomáš Brousil (CZ): Tabac

Specifické požadavky novinové a časopisecké typografie daly vzniknout novému extrémně rozsáhlému písmovému systému. Tomáš Brousil představil svoji doposud nevydanou písmovou rodinu Tabac, která ve své serifové verzi obsahuje 96 řezů a neobvyklý koncept písmových odstínů.

Tomáš Brousil (nar. 1975, Nitra) se vyučil leteckým mechanikem. Od roku 2002 navštěvoval Vysokou školu uměleckoprůmyslovou v Praze, v ateliéru Tvorba písma a typografie nyní působí jako asistent. V roce 2003 založil písmolijnu Suitcase Type Foundry, která dnes nabízí přes 200 řezů původních písem. Je držitelem řady ocenění: TDC Certificate of Excellence in Type Design (2008), hlavní cena v kategorii Tvorba písma, Brno (2008), nominace na Design Award of the Federal Republic of Germany 2009, German Design Council, Frankfurt (2008), Hlavní cena v kategorii písmo a cena poroty ED-Awards (2009). <http://www.suitcasetype.com/>

*Foto: Rob Keller a Florian Hardwig.
Snímky z přednášky Tomáše Brousila.*

Dle slov přednášejícího trávil nad touto písmovou rodinou dva roky. Mě samozřejmě oslovily šachové figurky, především proto, že jsem se nedávno zabýval nastavením ochranné zóny glyfů, poněvadž u šachů a černého/šedého/vyšrafovaného pozadí to byla pro oči příjemná změna. O těchto experimentech přes balíček chessboard a nástroje FontForge a Inkscape snad jindy.

Dan Reynolds (US/D): Vášeh mladého multilingvního designera

Mnoho mladých písmařů se věnuje designu pro různé písmové systémy. Volí si tento druh práce především pro výzvy, jež skýtá; kreslí písma, protože musí. Po důkladném zkoumání se zdá, že prvky jiných písmových systémů nejsou až tak odlišné od našich. Učení se jiným sadám pravidel, zvyklostem a jiné historii však otvírá nové cesty k lepšímu pochopení podstaty písma. Nezáleží na tom, jestli se výsledků bojíme, pochybujeme o nich nebo je respektujeme, spousta nelatinkových písmových systémů prostě funguje jako zrcadlo designerovy vášně pro písmo. Je nepodstatné, zda se kreslí znaky z latinky, cyrilice nebo dévanágarí. Podstatné je, aby písmo fungovalo.

Dan Reynolds sídlí v Berlíně, je typografickým inženýrem a specialistou v Linotype GmbH a vyučujícím na Hochschule Darmstadt. Během své první návštěvy v německé Mohuči se Dan rozhodl, že se stane písmařem. Poté, co dokončil studia grafického designu na RISD (Rhode Island School of Design) s titulem BFA, se nadobro přesunul do Evropy. Se čtyřmi dalšími studenty z HfG Offenbach založil v roce 2004 Offenbach Typostammtisch (pravidelné písmařské srazy). V roce 2008, rovněž dokončil s vyznamenáním studia tvorby písma na Univerzitě v Readingu. Jeho poslední písmo Malabar získalo ocenění TDC Certificate of Excellence in Type Design, stříbrnou medaili na ED-Awards 2009 a v roce 2010 jednu z pěti zlatých medailí Německa v celonárodní designové soutěži. <http://www.linotype.com/>

Tato přednáška mě zaujala, poněvadž písma, která jsou stylisticky obdobně pojednaná, kde nerozeznáte na první pohled různé abecedy a slabičná písma, obecně písmové systémy – latinka, cyrilice či dévanágarí – mezi sebou, jsou dosti výjimečná a stojí za naši pozornost. Během přednášky byla zmíněna řada reálných ukázek. Toto téma bádání se opakovalo i u jiných přednášejících.

Dan Rhatigan (US/UK):

How I learned to stop worrying and love bad type

It's a look at the need for objectivity in type design and typography, emphasizing the importance of looking not just at reliable sources but also at "bad" or amateur examples. These can have many useful lessons of their own that can inform the designer's work.

Dan Rhatigan is a type designer/graphic designer living in London, England. He currently works on a joint project between the University of Reading and Monotype Imaging, researching and designing non-Latin typefaces, primarily those used in India. <http://www.ultrasparky.org/>

Snímek z přednášky Dana Rhatigana.

Veronika Burian (CZ/D): Typografické párování

Když designeři začínají nový projekt, je volba písma jedním z mnoha úkolů, které je čekají. Zásadní je rozpoznání efektu kombinování písem. Některé z důležitých otázek v tomto kontextu jsou tyto: jaký styl typografie přeneše sdělení nejlépe, jaká písma spolu pro daný účel dobře fungují, jaká znaková sada a kolik tučností je potřeba a nakonec jaké funkce očekáváme, že písma budou plnit. Tato prezentace se zabývá právě takovými základními problémy a nabízí návod, jak přistupovat k citlivým vztahům lásky a nenávisťi, které mezi písmy mnohdy existují. Pojednání je ilustrováno ukázkami „typografických párů“, těch dobrých i těch špatných.

*Foto: Rob Keller a Florian Hardwig.
Snímky jsou z přednášky Veroniky Burian.*

Veronika Burian se narodila v Praze, svůj první titul z průmyslového designu získala v Mnichově. Objevivši skutečnou vášeň pro písmo, vystudovala

v roce 2003 s vyznamenáním tvorbu písma v britském Readingu (MA Typeface Design) a začala pracovat na plný úvazek jako písmařka pro jiholondýnský DaltonMaag, kde zůstala až do roku 2007. Nyní žije a pracuje v Praze a naplno se věnuje TypeTogether, písmolijně, kterou založila s Josém Scaglioneem. Její písmo Maiola získalo TDC Certificate of Excellence in Type Design 2004. Karmina a Bree, dva společné projekty z TypeTogether, rovněž získala ocenění v soutěži ED-Awards v letech 2007 a 2009. <http://type-together.com/>

Viva TypeTalks 2011 nebo snad 2012?

Přednášky byly poutavé, diskuze zajímavé, ale pracovní povinnosti volaly. Proto jsem se nepřipojil na pozdně noční večeri nezmiňovanou v programu sympózia a neformální diskuze. Snad zas někdy příště!

David Březina přemýšlí, zdali zorganizovat TypeTalks 2011 či až TypeTalks 2012. Tak či onak, máme se na co těšit.

Summary: TypeTalks 2010

This is a short report of a participation at the TypeTalks 2010 symposium in Brno, the Czech Republic. The theme of this conference was type. This is a broad area embracing the history of type, the design of type, type education, the use of type (typography) and much more. The key criteria for the acceptance of a talk is that it have educational value. It is not enough to simply show work, knowledge must be shared as well.

There were seven invited speakers: Florian Hardwig (D): Localize! The dialects of handwriting in type design; Rob Keller (US/D): Font technology is crazy!; Michael Hochleitner (AT) A contemporary view on the relationship of lettering and type; Tomáš Brousil (CZ): Tabac; Dan Reynolds (US/D) The passion of the young, multi-script type designer; Dan Rhatigan (US/UK): How I learned to stop worrying and love bad type; and Veronika Burian (CZ/D): Typographic matchmaking.

Snímek: Michael Hochleitner.

Pavel Stríž
striz@fame.utb.cz